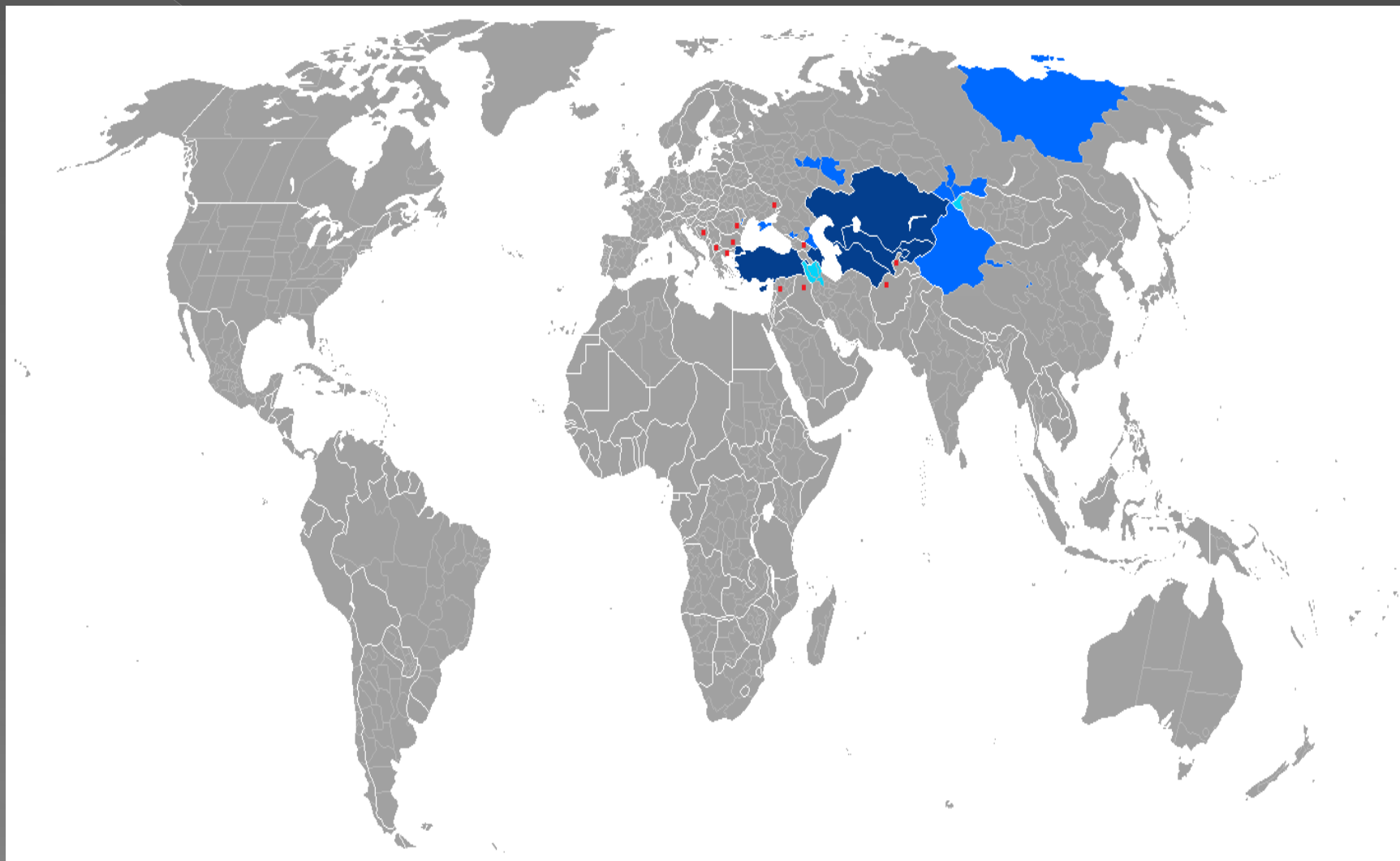
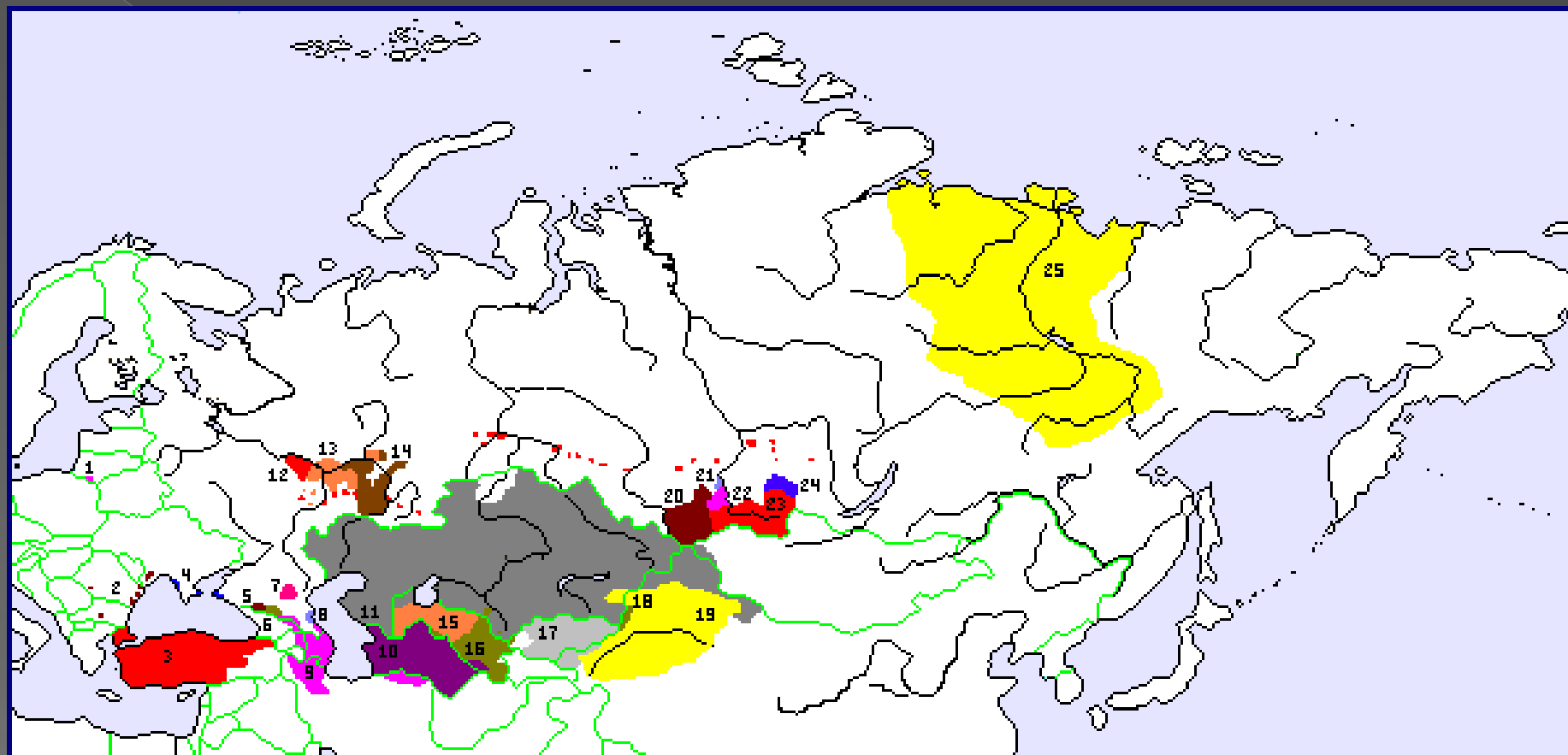

1	Karaim	6	Balkar	11	Kazakh	16	Uzbek	21	Shor
2	Gagauz	7	Nogai	12	Chuvash	17	Kirghiz	22	Khakass
3	Turkish	8	Kumyk	13	Kazan Tatar	18	Salar	23	Tuvinian
4	Crimean Tatar	9	Azeri	14	Bashkir	19	Uighur	24	Tofa
5	Karachay	10	Turkmen	15	Karakalpak	20	Altai	25	Yakut

XVI. XVII. Yüzyıllarda Rusya topraklarına katılan Sibirya, 12.800.000 km²'lik alanıyla Bütün Rusya Federasyonu'nun yaklaşık % 80'ini oluşturur. Sibirya bölgesinin nüfusu 40 milyona yakındır (RF nüfusunun yaklaşık %27'si). Nüfusun yaklaşık %70'ini Ruslar oluşturur.

Rusya Federasyonu topraklarının yaklaşık %80'ini oluşturan Sibiry'a'da Rusya Federasyonu'nda çıkarılan doğal gazın yaklaşık %85'inin, kömürün yüzde %75'inin, petrolün %65'inin, Saha Cumhuriyeti'nde Rusya Federasyonu'nda çıkarılan elmasın %90'ının çıktığı düşünülürse bölge ekonomisi bakımından önemi daha net anlaşılabilir.

Sibirya

1)Ural Federal Bölgesi, 2)Sibiry Federal Bölgesi, 3)Uzak Doğu Federal Bölgesi

Sibirya'da Varlığını Sürdüren Değişkeler

I. Türk Dilleri/Lehçeleri

1)Saha

2)Tuva

3)Altay

> Altay-Kiji, Teleüt, Telengit, Tuba, Çalkandu, Kumandı

4)Hakas

5)Şor

6)Dolgan

7)Tofa

8)Çulım

9)Batı Sibirya Tatarcası

- ◉ **Moğol Dilleri**

- ◉ 1)Buryatça

- ◉ **Mançu-Tunguz Dilleri**

- ◉ 1)Even
- ◉ 2)Evenk
- ◉ 3)Nanay
- ◉ 4)Negidal
- ◉ 5)Oroç
- ◉ 6)Orok
- ◉ 7)Udege
- ◉ 8)Ulç

Fin-Ugor Dilleri

- 1)Hantı
- 2)Mansi

Samoyed Dilleri

- 1)Enets
- 2)Nenets
- 3)Nganasan
- 4)Selkup

Paleo-Asya Dilleri

Çukça- Koryak

- 1)Alutor
- 2)Çukça
- 3)İtelmen
- 4)Kerek
- 5)Koryak

Eskimo-Aleut

- 1)Aleut
- 2)Eskimo

İzole Diller

- 1)Ket
- 2)Yukagir
- 3)Nivh

	ETNOS	NÜFUS (2020) (RF GENELİN DE)	DEĞİŞKE	RF'DE KONUŞUR SAYISI (2020)
TÜRK DİL TOPLULUKLARI	Saha(Yakut)	478409	Sahaca (Yakutça)	377.722
	Dolgan	8182	Dolganca	4836
	Tıva (Tıva)	295384	Tıvaca (Tuvaca)	252.953
	Tıva-Toju	7293	Tıva-Toju	-
	Tofa (Karagas)	721	Tofaca (Karagasça)	8
	Soyot	4380	Soyotça	-
	Altay	78125	Altayca	62.572
	Telengit	2916	Telengit	-
	Çalkandu (Çelkan, Çalkan)	1314	Çalkanduca (Çalkanca)	506
	Tuba	3675	Tubaca	527
	Kumandı	2456	Kumandıca	476
	Teleüt	2241	Teleütçe	1246
	Şor	10581	Şorca	2927
	Hakas	61.365	Hakasça	29.010
	Çulım (Çulım Türkü)	382	Çulım Türkçesi	32
	Sibirya Tatarı	6297	Sibirya Tatar	-

MOĞOL	Buryat	460.053	Buryat	306.857
MANÇU-TUNGUZ	Even (Lamut)	19.913	Even (Lamut)	5.304
	Evenk	39.226	Evenk	5.831
	Nanay	11.623	Nanay	3.180
	Negidal	481	Negidal	22
	Oroç	527	Oroç	43
	Orok (Ulta)	268	Orok (Ulta)	89
	Udegey	1.325	Udegey	193
	Ulç	2.472	Ulç	506
FİN-UGOR HALKLARI	Hantı	31.467	Hantı	9.230
	Mansi (Vogul)	12.228	Mansi (Vogul)	1346

PALEO-ASYA HALKLARI ve DİLLERİ	SAMOYED		Enets	201	Enets	97
			Nenets	49.646	Nenets	24.487
			Nganasan	687	Nganasan	300
			Selkup	3.458	Selkup	975
	Çukça-Koryak Dil Ailesi		Çukça	16.200	Çukça	2.607
			Çuvan	900	Çuvan	-
			İtelmen	2.596	İtelmen	532
			Kamçadal	1.547	Kamçadal	-
			Kerek	23	Kerek	4
			Koryak	7.485	Koryak	2.633
			Alyutor	96	Alyutor	172
	Eskimo-Aleut		Aleut	397	Aleut	123
			Eskimo	1.657	Eskimo	172
	İzole Diller		Ket	1.088	Ket	61
			Yug	7	Yug	7
			Yukagir	1.802	Yukagir	359
			Nivh (Gilyak)	3.842	Nivh (Gilyak)	708

Anadili Bilgisi ve Dile Karşı Tutum

	Etnik grup	Nüfus	Etnik Dilini Bilenler	%	Etnik Dilini Ana Dili Sayanlar	%
1	Saha	478085	406.126	84,94	445212	93,12
2	Tıva	263934	249.658	94,59	259638	98,37
3	Altay	74238	50620	68,16	62005	83,52
4	Hakas	72959	41308	56,61	47728	65,41
5	Şor	12888	2626	20,37	4456	34,57
6	Dolgan	7885	930	11,79	4803	60,91
7	Telengit	3712	3516 (Altayca)	94,71	3659(Altayca)	98,57
8	Soyot	3608	-	-	-	-
9	Kumandı	2892	522	18,04	705	24,37
10	Teleüt	2643	938	35,48	1597	60,42
11	Tuba	1965	211	10,73	428	21,78
12	Tıva-Toju	1858	1844 (Tıvaca)	98,24	1855 (Tıvaca)	99,83
13	Çalkandu	1181	287	24,30	645	54,61
14	Tofa	762	87	11,41	32	4,19
15	Çulım	355	17	4,78	10	2,81

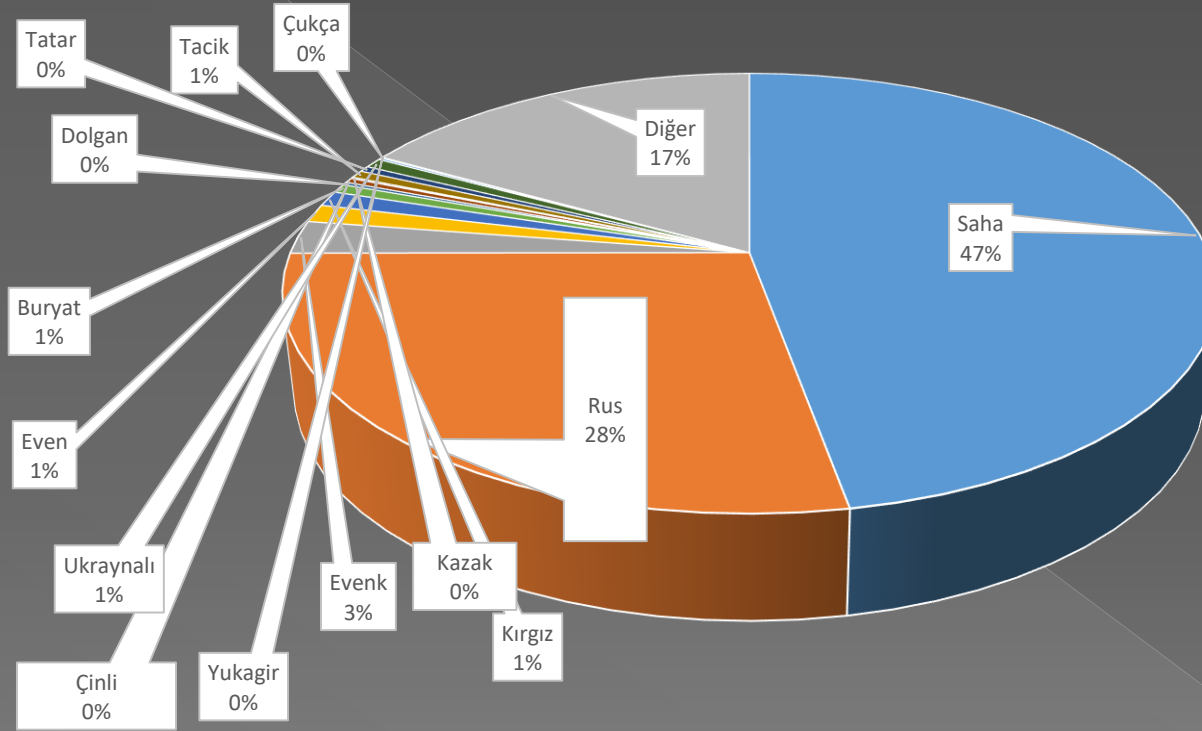
	Etnik grup	Nüfus	Etnik Dilini Bilenler	Etnik Dilini Ana Dili Sayanlar	Değişke	Konuşur Sayısı
1	Altay	74238	50620	62005	Altay	55720
2	Çalkandu	1181	287	645	Çalkandu	310
3	Çulım	355	17	10	Çulım	44
4	Dolgan	7885	930	4803	Dolgan	1054
5	Hakas	72959	41308	47728	Hakas	42604
6	Kumandı	2892	522	705	Kumandı	738
7	Saha	478085	406.126	445212	Saha	450140
8	Sibirya Tatar	6779	?	-	Sibirya Tatar	-
9	Soyot	3608	-	-	Soyot	-
10	Şor	12888	2626	4456	Şor	2839
11	Telengit	3712	3516 (Altayca)	3659(Altayca)	Telengit	-
12	Teleüt	2643	938	1597	Teleüt	925
13	Tofa	762	87	32	Tofa	93
14	Tuba	1965	211	428	Tuba	229
15	Tıva	263934	249.658	259638	Tıva	253673
16	Tıva-Toju	1858	1844 (Tıvaca)	1855 (Tıvaca)	Toju	-

ETNİK GRUP	NÜFUS (2020) (RF GENELİNDE)	ETNİK DİLİNİ BİLEN (2020)	%	ETNİK DİLİNİ ANADİLİ SAYANLAR (2020)	%
Saha(Yakut)	478409	339.668	%71,00	446.755	%93, 38
Dolgan	8182	4701	%57,45	5311	%64,91
Tıva (Tıva)	295384	246.859	%83, 57	289.234	%97,92
Tıva-Toju	7293	6315 (Tuvaca)	-	7168 (Tuvaca)	
Tofa (Karagas)	721	5	0,69	63	8,73
Soyot	4368	4126 (Buryatça)	-	4322 (Buryatça)	
Altay	78125	58.564	%75,00	67.741	86,71
Telengit	2916	2346 (Altayca)	-	2770 (Altayca)	-
Çalkandu (Çelkan, Çalkan)	1314	480	36,53	633	48,17
Tuba	3675	508	13,82	922	25.09
Kumandı	2456	429	17,47	637	25,94
Teleüt	2241	1169	52,16	1484	66,22
Şor	10581	2761	26,09	5426	51,28
Hakas	61.365	27.205	44,33	45.782	74,61
Çulım (Çulım Türkü)	382	28	7,33	34	8,90
Sibirya Tatarı	6297	-	-	-	%

Saha Cumhuriyeti'nde Yaşayan Etnik Unsurların Genel Nüfus İçindeki Oranları

	2010		2020	
Sahalar	466492	48,66	469.348	%47,14
Ruslar	353649	36,89	276.986	%27,82
Evenkler	21008	2,19	24.334	%2,44
Evenler	15071	1,57	13.233	%1,33
Ukrainler	20341	2,12	7.169	%0,72
Tatarlar	8122	0,84	4.262	%0,43
Buryatlar	7011	0,73	6.572	%0,66
Kırgızlar	5022	0,52	11.203	%1,12
Dolganlar	1906	0,19	2147	%0,21
Yukagirler	1281	0,13	1510	% 0,15
Çukçalar	670	0,06	709	%0,07
Diğer			168213	%16,90
Toplam	958528		995.686	

Saha Cumhuriyeti'nde Yaşayan Etnik Unsurların Genel Nüfus İçindeki Oranları

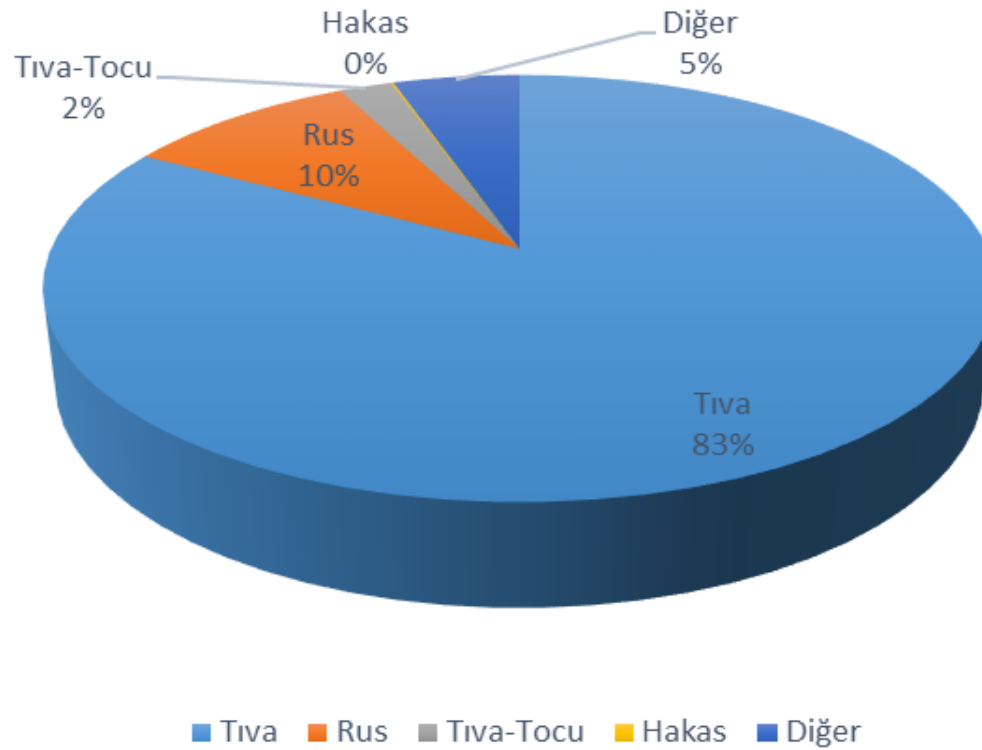

■ Saha ■ Rus ■ Evenk ■ Even ■ Kirgız ■ Buryat ■ Dolgan ■ Çinli ■ Kazak ■ Tacik ■ Tatar ■ Ukraynalı ■ Yukagir ■ Çukça ■ Diğer

Tıva Cumhuriyeti'nde Yaşayan Etnik Unsurların Genel Nüfus İçindeki Oranları

Etnik unsurlar	2010	%	2020	
Tıva	249299	80,95	279789	%83,10
Rus	49434	16,05	31927	%9,48
Tıva-Toju	1856	0,6	7189	%2,13
Hakaslar			359	%0,10
Diğer	7341	2,38	17287	%5, 13
Toplam	307930		336.651	

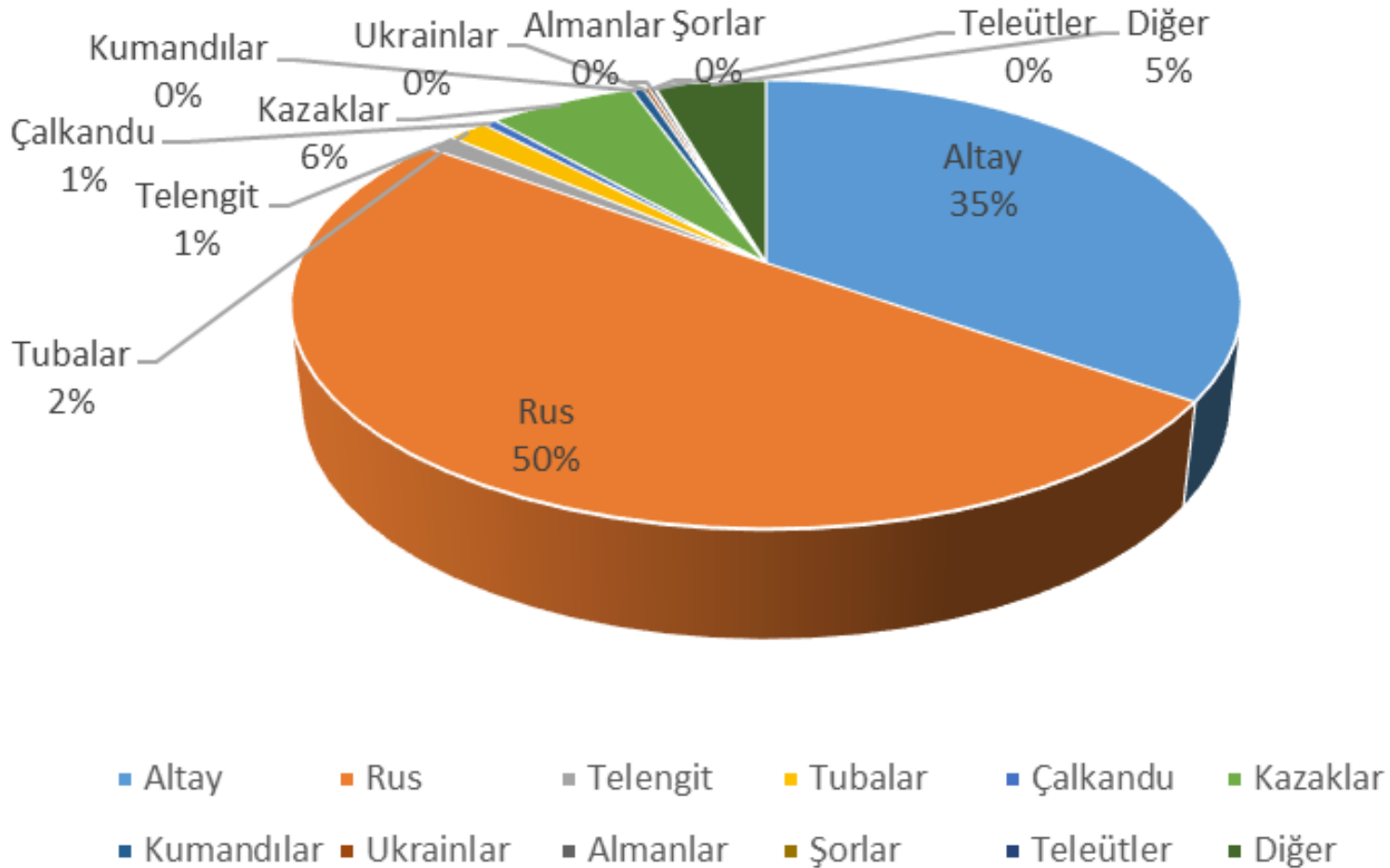
Tıva Cumhuriyeti'nde Yaşayan Etnik Unsurların Genel Nüfus İçindeki Oranları

Altay Cumhuriyeti'nde yaşayan etnik unsurların genel nüfus içindeki oranları

Etnik unsurlar	2010	%	2020	%
Altay	68814	33,37	73242	34,72
Rus	114802	55,68	106258	50,58
Telengit	3648	1,76	2587	1,23
Tubalar	1891	0,91	3424	1,62
Çalkandu	1113	0,53	1170	0,55
Kazaklar	12524	6,07	12647	6,00
Kumandılar	1062	0,51	1037	0,50
Ukrainlar	1010	0,48	446	0,21
Almanlar	700	0,33	425	0,20
Şorlar	87	0,04	91	0,04
Teleütler	37	0,01	51	0,02
Diğer	480	0,23	9546	4,52
Toplam	206168		210924	

Altay Cumhuriyeti'nde yaşıyan etnik unsurların genel nüfus içindeki oranları

Hakasya Cumhuriyeti'nde yaşayan etnik unsurların genel nüfus içindeki oranları

Etnik unsurlar	2010	%	2020	%
Hakaslar	63643	11,95	55144	10,31
Ruslar	427647	80,32	356325	66,63
Almanlar	5976	1,12	3831	0,72
Ukrainler	5039	0,94	1800	0,34
Tatarlar	3095	0,58	1590	0,30
Kırgızlar	1875	0,35	1140	0,21
Çuvařlar	1824	0,34	902	0,17
şorlar	1150	0,21	1445	0,27
Diğer	22154	4,15	112618	21,05
Toplam	532403		534795	

Hakasya Cumhuriyeti'nde yaşayan etnik unsurların genel nüfus içindeki oranları

